

PÖSTYÉNI PÖSTYÉNER ZEITUNG ÚJSÁG

Előfizetési díjak

Egy évre	20.— korona
Félévre	10.— "
Negyedévre	5.— "
Egyes szám ára	40 fillér

TELEFON 43.

Társadalmi, szepirodalmi és közgazdasági hetilap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: FÖLDES SANDOR

Megjelenik hetenkint egyszer
hétfőn este.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Erzsébet-út 29. szám.

TELEFON 43.

Pöstyén jövője

Pöstyén, május 21.

Mig másutt, úgyszólván az egész ország hinterlandjában, a haboruszülte fásultság az uralkodó planéta, mely minden óhajt, kivánságot, akaratot lenyűgözve tart, minden gondolatot, akciót, amely kivülesik a haboru véres szféráján, guzsba köt, addig Pöstyénben mintha újra kezdenének örülni a tavasznak, a napsugárnak, az életnek, mely a haboru után — hisz ez sem tarthat örökké — eljövend. A nagy világdráma harmadik — minden jel, latszat es józan számítás szerint — befejező felvonása mint egy hatalmas ébresztőóra úgy verte föl a furdót háromszentendős lethargikus alomból. A robaj es langolás vegre is csodálatos resztitív hatással volt elom-pult érzekeinkre. A granátok pokoli zsvajától haljókka, a tűzbeborult lát-hatar fenytől látokká lettünk ismét. Haljuk a panaszos zokszót, a föld-alati kriptak mélyéből felszálló siri hangokat — de megnyilt tülünk a jó-vó szférikus zenejenek is. Latjuk a porielhőbe burkolt utakat, a multak bünének gazos ösvefyt — de latunk egy másik képet is, latjuk a jövő Pöstyén rózsas perspektíváját: egés-séget lehelő üde ligeteket a fótereken s a perifériakon, szabályozott, rendezett utakat, modern szállókat, csinos villákat, vízvezeteket, csatornázást, egyszóval konszolidált viszonyokat, amilyeneket egy modern furdó megkivan.

Ez a kép elevenedett meg előt-tünk a Furdőbizottság csütörtöki ülésén, amely a furdót nevezetes fordulóponthoz vitte. A bizottság ugyanis Winter Lajos hosszan megokolt, a kérdést minden oldalról behatóan megvilágító indítványára elhatározta, hogy Czocher Szentgyörgyi Kálmán furdőbiztosnak a furdó fejlesztésére vonatkozó nagyszabásu tervét a magáéva teszi s annak megvalósításához minden erkölcsi s erejéhez mért anyagi eszközök rendelkezésre bocsájt. Ugyanezt jelentette ki az Erdődy uradalom nevében a bizottság elnöke Bodó Péter es a furdőbérlet nevében Winter Lajos. Csupán egy tényezőnek a hozzájárulása nincs még biztosítva s ez a község, melynek úgyszólván életérdeke a furdó előbbrevitele. Ép ezért meg

vagyunk róla győződve, hogy ez a faktor sem fogja magát kivonni a furdó — tehát a község — jövendőjének megalapozására irányuló nagyjelentőségű mozgalomból s a többi tényezővel vállvetve minden erejével s erkölcsi presztizsének teljes súlyával kiveszi részét abból a teremő munkából, mely úgy a szenvedő emberiség, mint Pöstyén minden egyes polgárának javát, boldogulását célozza.

A furdőbizottság csütörtökön délelőtt tíz órakor Bodó Péter uradalmi igazgató elnökle alatt ülést tartott, melynek első es főtárgyát a furdó jövőbeli fejlesztésének kérdése képezte. A tárgyat Winter Lajos ismertette a következőkben:

— Mint ismeretes, a főszolgabíró úr elnökle alatt egy szűkebb bizottság tárgyalás es tanulmányozás alá vette a furdó fejlesztésének tovább ki nem tolható problémáját. Ha magát a kérdést nem is lehet megvalósítani a jelen viszonyok, a haboru közepette, de a terveket, az előmunkálatokat igenis meg lehet csinálni. Köztudomásu, hogy a nagy világfurdók fejlesztése attól datalódik, virágzásuk akkor kezdődött, amikor idegen vállalkozók jöttek oda s építeni kezdtek. Ez a szabad verseny tette naggyá a cseh furdókat s ez a szabad verseny feltétele a mi furdónk fejlesztésének is. Ott, ahol ez hiányzik, csakhamar beáll a stagnálás. Nem kell tovább men-nem, rámutatok a tátrai állami furdókra, ahol a monopolizálás folytán minden előbbrevitel megakad. Pöstyénben az építkezések terén az uradalom járt legelől. A jó példa a lakosság körében, sajnos, csak igen kevés követőre akadt. De ezek a kevesen sem csinálták célirányosan a dolgot, mert nem volt es még ma sincs építési szabályrendeletünk.

Azután átterve a fejlesztéssel kapcsolatban a községre váró feladatokra, így folytatta:

— A község ne hagyja parlagon heverni kincsét. A célirányosság szemmel-tartásával nyisson új utcákat, ültesse be azokat fákkal s csinálja meg mindjárt a megnyitáskor a kövezést is. Ha ilyen új utcákat nyit a község, özönével jönnek a vállalkozók s az új utcák csakhamar benépesednek. Hogy ebből úgy a közre, mint az érdekelt telektulajdonosra csak előnyök hárulnának, nem szorul további bizonyításra.

Ugy tudom, a megyei hatóság is szimpátiával kíséri terveinket, ami azok kivitelét lényegesen megkönnyíti. Ha ezeket a terveket sikerül megoldanunk, Pöstyén mint kultúrtenyező vezetni fog az egész országban.

Visszatérve a bizottság tárgyalására, van szerencsém jelenteni, hogy meghívtunk két tervezőt: Hegedűs Ármán építész, székesfővárosi műszaki tanácsost es Faragó Zsigmond kataszteri mérnököt. A velük lefolytatott tanácskozás eredménye az, hogy a szabályozási terv nagy munkát

igényel. A község egész területét pontosan fel kell mérni, a mi több hónapig eltart. Meg kell csinálni a község térképét s csak ezek után lehetne nekilátni a szabályozási tervnek s megállapítani hol nyitandók új utcák, utak s terek, mely területek volnának kisajátítandók, hol kellene ligeteket ültetni, gyár- es munkástelepeket létesíteni. Ezzel adva van a legközelebbi ötven esztendő perspektívája.

A dologgal sietnünk kell, amíg helyzetünk kedvező. Ma még az, mert a szabályozás alá eső részek nagyobbára kertek es szántókból állanak.

A terv második része felöleli azt a terület komplexumot, mely a legközelebbi tíz éven belül szabályozandó s i. t.

A szabályozási terv 50000 koronába kerülne. Javasolja, hogy ezt az összeget a furdó negy tényezője; az uradalom, a község, a furdőbizottság es a furdőigazgatóság előlegezze a községnek, amelyre a szabályozásból óriási anyagi előnyök várnak. A község majd csak akkor téríti vissza a többi három tényezőnek az előleget, amikor a szabályozásból eredő jövedelmek befolyanak penztárába. Indítványozza, hogy a bizottság a reá eső előleg kiutalására vegyen fel kölcsönt. Aza kölcsön - úgymond - amely üdvös befektetésre irányul, mindig csak emelte a kölcsönvevőt. A furdőbérletre eső 12500 koronát ezennel felajánlja es kötelezőleg biztosítja.

Általános figyelem es helyeslés közt előadott beszédjét így fejezte be Winter:

— A szomorú haborus időkből újjá-ébredő országot látok szemem előtt. Azt az országot, melynek mi is egyik pontja vagyunk. Tekintsünk német testvéreink fele, akik csak óriási tetterejüknek köszönik fejlettségüket. Szavazzuk meg t. Bizottság ezt a Pöstyén jövőjére kiható nagy jelentőségű ügyet egyhangulag, tegyük azt a maga teljességében a magunkéva es vegye ki részét a nagy alkotó munkából ki-ki teljes szívvel es lélekkel.

Bodó Péter: Köszönetét fejezi ki Winter Lajosnak a kérdés beható megvilágításáért. Szerinte, mivel a szabályozás az utakat es hidakat is érinti, a költségekhez a vármegyének es a kormánynak is hozzá kellene járulni.

Radocza Tibor: Ha a dolgot így komplikáljuk, már az első lépésnél megakadunk.

Czocher Szentgyörgyi Kálmán: Az utburkolást a vármegye es a kormány jóakaratu erkölcsi támogatásával megcsináljuk a magunk erejéből. Más megítélés alá esik a hidkérdés. Meg van róla győződve, hogy a felsőbb hatóságok jóindulatát ennek a feladatnak a megoldásánál sem fogjuk nélkülözni.

Winter Lajos: Ne zavarjuk a felsőbb hatóságokat mindjárt az elején. A szabályozást csináljuk meg magunk a magunk erejéből. Később, amikor a hidkérdés aktuálissa válik, ugyis szükségünk lesz a hatóságok támogatására. Hagyjuk ezt akkorra.

A bizottság elfogadta Winter Lajos indítványát s ilyen értelemben határozott.

Hadigondozás

A m. k. miniszterelnökség a következő felhívást küldte be hozzánk:

Zita királyné Ő császári és királyi Felségének, a mi legkegyelmesebb Asszonyunknak a hadigondozás iránt tanúsított különös érdeklődése gyönyörűen hozta kifejezésre, hogy a magyar nemzet egyik legszebb kötelessége, hogy a háború legfőbb károsultjairól, a hadirokkantokról, hadiözvegyekről és hadiárvról gondoskodjék. Ennek a gondoskodásnak két főága van. Az egyik az, hogy az állam olyan anyagi ellátásban részesítse a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaikat, amely a legszerényebben vett létminimumot biztosítja mindenkinek, továbbá, hogy az állam és a közjótékonyok egészségügyi, tanügyi és gazdasági intézményeket létesítsen boldogulásuk elősegítésére. A gondoskodás másik főága pedig az a patronázsszerű tevékenység, amellyel a magyar nemzetnek szellemileg és anyagiilag magasabban álló tagjai állandó egyéni munkával, tettel és tanáccsal odaállnak minden egyes hadirokkant, hadiözvegy és hadiárva mellé.

A törvényhozás a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik ellátását ideiglenes segélyek nyújtásával 1915-ben már javította és a kormány az ideiglenes segély emelése iránt legközelebb újabb javaslatot terjeszt az országgyűlés elé. A hadigondozás terén szükséges intézmények közül pedig maga az állam elsősorban azokat szervezte, melyeknek munkájukat túlnyomólag még a háború folyamán el kell végezniük. Ezekben a nagy állami intézetekben több mint 18000 ágy áll rendelkezésre és a művégtag-műhelyek eddig 13.650 prothesist és más orthopédiai segédeszközt állítottak elő. Minthogy ezeknek a tovább már alig fejleszhető intézményeknek fenntartása az évi 30.000.000 K-t meghaladja, azért természetes, hogy ezt az óriási anyagi megterheléssel járó munkát magának az államnak kellett végeznie.

Anyagi ellátás nyújtásával, valamint a gyógyító, tanító és művégtaggal ellátó akcióval, azonban a rokkantügyet korántsem oldottuk meg. A munka zöme a társadalomra vár.

A közadakozás terén magánosok egyszerűsággal, tökéletesen, örökéletű testületek, mint vármegyék, városok és községek különösen a fenntartási költségekhez évi járadék vállalásával adakozhatnak a legcélszerűbb alakban.

Anélkül, hogy ezzel kimeríteni akarnók a közjótékonyok különböző módjait, csak reá kívánunk mutatni azokra a főfeladatokra, amelyek helyes megoldása a társadalom közreműködését igényli. A hadirokkantak fővágya, hogy visszatérhessenek falujukba, városukba. Nagy jót tesz mindenki, aki vagyontalan, családost, súlyos hadirokkantnak, különösen az amputáltaknak kertés családi házat, kerti művelésre alkalmas kis földterületet szerez vagy eladósodott ingatlanát tehermentesíti. Annak az adakozónak nevével, aki egy kertes házra legalább 3.000 K-t ad, az Országos Hadigondozó Hivatal magán a házon kis emléktáblával örökíti meg.

Vannak azonban olyan hadirokkantak is, akiket nem kötnek különösebb szálak szülőfalujukhoz vagy akinek keresőképessége különleges elhelyezést igényel. Ezért szükség van nagyobb, altruisztikus alapon létesülő kereseti telepekre és műhelyekre, melyekben a hadirokkantak és hadiözvegyek megfelelő foglalkozást találhatnak. Nagyobb adakozók áldozatkészségének gyönyörű teret nyit ilyen telepek és műhelyek s ezekkel kapcsolatban kertes falvak alapítása.

A rokkantiskolákban kitanult iparosoknak segítségre van szükségük, hogy műhelyüket felszerelhesék. A földdel bíró, vagy földhöz jutó rokkant boldogulását pedig gazdasági felszerelés segítheti nagyban elő. Szép tere ez is a társadalom áldozatkészségének.

Rokkantaházában katonáinkat összeszólítani nem akarjuk, de lesznek hadirokkantak, akiknek testi állapota olyan, hogy állandó orvosi felügyeletet vagy legalább szakzerű ápolást igényel, akiknek családi ápolása nem lehetne megfelelő, másrészt pedig otthonukban való meghagyása családjuk megélhetését veszélyeztetné, keresetképességét csökkentené. Az ilyenek számára szükség lesz kórházi rokkantotthonokra, hol a háborúnak ezek a valódi szerencsétlenei ápoláson kívül az életnek még azokban az apró örömeiben is részeshetnének, melyeket testi állapotuk nekik megenged. Valóban emberbaráti feladat ilyen rokkantotthonok létesítését biztosítani.

A hadiárva túlnyomó része megmaradhat anyjánál, vagy legalább családjában, szülőfalujában. Vannak azonban nagy számmal olyan hadiárva és hadirokkantak gyermekei, akiknek elhelyezéséről és tartásáról gondoskodnunk kell. Követve korunknak gazdasági irányát, arra kell törekednünk, hogy ne csak eltartassanak, míg valamiképpen megélni tudnak, hanem hogy boldogulásukat megkönnyítő mezőgazdasági ipari vagy kereskedelmi szakoktatásban részesüljenek. Aki e célból 5.000 K-t bocsát az Országos Hadigondozó Hivatal rendelkezésére, annak, mint neveltetőnek nevében a Hivatal a gyermek életének 6. évétől 15-16 éves koráig ilyen behatóbb gazdasági kiképzésben részesít egy-egy hadiárva. Aki pedig 10.000 K-t fizet be az Országos Hadigondozó Hivatalnak, az 6-tól 22. évéig terjedő, teljes főiskolai kiképzésben részesíthet egy hadiárva. Különösen azok, akik gyermeküket a háborúban elvesztették, de általában Magyarország minden vagyonszemből polgára a nemzeti jövőt munkálja, ha ezen az úton mentül több hadiárva neveltetését mozditja elő.

Szükség van a hadiárva és a hadirokkantak gyermekei számára kórházakra, gyógyfürdőkre és üdülőtelepekre is. A nagyközönség valóban szükséges célra hoz áldozatot, ha az Országos Hadigondozó Hivatal ilyen intézmények létesítésében anyagiilag támogatja. Aki 500 K-t fizet be a Hivatalnak, egy gyermeknek 3 hónapos kezelését biztosítja.

Zita királyné Ő Felseje legmagasabb jelenlétében és fővédnöksége alatt az Országos Hadigondozó Tanács alakuló ülésén hozott határozata alapján azzal a kérrrel fordulunk Cimhez, hogy a nagyközönség körében akciót indítani sziveskedjék abban a tekintetben, hogy mindenki kiválasztva a fenn felsoroltakból a hadi áldozatkésznek saját érdeklődésének leginkább megfelelő fajtáját, adományát a Szerkesztőség útján az Országos Hadigondozó Tanácsnak beküldeni sziveskedjék.

Balogh Jenő s. k. Csernoch János s. k.
Darányi Ignác s. k. Gróf Tisza István s. k.

Gr. Csekonicz Endre s. k.
Sándor János s. k.
elnökök.

Gróf Klebelsberg Kuno s. k.
ügvezető alelnök.

KÖNYVEK

A PÖSTYÉNI UJSÁG KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Erzsébet-ut 29. Telefon 43.

HIREK

A társaságból. Hosszabb furdótartozkodásra legutóbb ideérkeztek: Vietorisz — Grundemann grófnő csillagkeresztű hölgy (Horóc), hegyfalusi Sugár Kató (Sopron), Benno Conte de Medici, Gabrielle Dobner von Dobenau (Baden bei Wien), Arco Camilla grófnő (Gotschdorf), ujlaki Müller Józsefné (Budapest), Theresia von Planck Planckburg (Wien), Dessewffy Emil gróf és többen. — Erdődy Ferenczné grófné, Erdődy Ferencz gróf v. b. t. t., a furdó volt tulajdonosának özvegye egy sajnálatos bal eset folytán lábát törte. A kegyelmes asszony orvosai tanácsára legközelebb hosszabb furdótartozkodásra ideérkezik. — Hardegg Jánosné grófné a múlt napokban súlyos vakbéloperációt végeztek a bécsi Löw-szanaszatóriumban. A műtét, mint értesülünk, kitűnően sikerült s a grófné, aki egyik legrokonszenvesebb tagja a felvidéki társaságnak, már túl van minden veszélyen.

Egyetemi tanárok Pöstyénben. A pünkösdi ünnepekre a budapesti m. k. Tudományegyetem több jeles tanára érkezik furdóhelyünkre. Jövetelüket eddig a következők jeleztek: Korányi Sándor báró, Verebelyi Tibor, Tauffer Vilmos és Lányzó professzorok. A vendégek a szombat esti gyorsvonattal érkeznek s keddig maradnak a furdón.

Tavaszi közgyűlés. A vármegye törvényhatósági bizottsága május hó 31-én tartja Craus István főispán elnöklésével tavaszi rendes közgyűlést.

Uj igazgató. A képviselőtestület legutóbb tartott ülésén Waldapfel Mór ideiglenes villamtelepi igazgatót, rövid működése alatt elért kiváló sikerei jutalmául, állásában véglegesítette.

Zászlósok és hadapródok gyógydjaja. A furdóbizottság legutóbb tartott ülésén Chernel Viktor cs. és k. kamarás, ezredes-állomásparancsnok indítványára elhatározta, hogy a zászlósok és hadapródoktól ezután nemcsak telen, hanem a nyári évadban sem fog gyógydíjat szedni.

Uj vasuti összeköttetést kapunk. Winter Lajos a furdóberleti ceg főnöke a Beccsel való kedvezőbb vasuti összeköttetés ügyében a napokban fennjárt a Máv. igazgatóságánál, ahol ígéretet nyert a furdó jogos érdekeinek lehető figyelembevetelére. Értesülésünk szerint az igazgatóság azt tervezi, hogy a délutáni személyvonat járatát meghosszabbítja Galántaig, ahol nemcsak a bécsi, de a pesti gyorshoz is kapunk csatlakozást. Mint elfennvonatot újra beállítják a reggeli személyvonatot, mely 9 órakor érkezik ide. Az új vonatok meghozzák a Nyitrával való kedvezőbb összeköttetést is.

Passziójáték Vágmedenczén. Bubernics Mihály vágmedenczei plebános f. hó 16-án kitűnően sikerült passziójátékot rendezett híveivel. A passziójáték több ezer ember jelent meg, köztük számosan a környék társadalmából s a papság köréből.

Vendégforgalom. Furdóhelyünket október elseje óta 5037 idegen kereste fel és pedig 730 tiszt és 4307 polgári vendég. A kimutatásba a legénységállománybeli katonaszemélyek nincsenek felvéve.

A szabad szinpadot elejtették. A furdóbizottság csütörtöki ülésén tárgyalás alá vette a Mozgósínház közelében tervezett szabad szinpad kérdését. A bizottság a veszélyeztetett közcsendre és elvi okokra való tekintettel a tervezett építkezéshez nem adta meg hozzájárulását.

Nem utalványoznak több lisztet. Mint értesülünk, Kürthy Lajos báró, a Közélemezési Hivatal elnöke rendeletet bocsátott ki a törvényhatóságokhoz, amely szerint a hivatal az új termés behordásáig nem utalványoz sem gabnát sem lisztet. A rendelet szerint azok, kiknek fő-

lőslegük van, kötelesek azt a hatóságnak az utolsó kilogrammig beszoigáltatni s a hatóság az így nyert mennyiséget szétosztja az ellátatlanok közt. Ott, ahol az önkéntes beszoigáltatásra irányuló felhívásnak nem lesz meg a kellő fogantja, rendkívül szigorú katonai rekvirálást fognak elrendelni.

A község milliós kölcsöne. Mint értesülünk, Winter Lajos a képviselőtestület legközelebb tartandó ülésén indítványt fog betereszteni aziránt, hogy a község küldöttségileg járuljon a kormány elé s kérjen tőle a csatornázás és vízvezeték megvalósításának céljaira egymilliós kamatmentes kölcsönt.

A polgáriskola ünnepélye. A polgáriskola f. hó 24-én csütörtökön a Mozgósínházban, az iskola hadiárvai javára, színielőadással egybekötött záróünnepélyt tart, a következő műsorral: Prológ, előadja Sessler Henrik. Ólomhuzár, éneklő Jónap Ilona, zongorán kíséri Just Gizella. Turi fiu esete, szavalja Emánuel Ilona. Szvetozár és Lajcsi, éneklő Csajko Paula, zongorán kíséri Földes Böske. Ima, szavalja Mangold Alice, Jönnek a honvédek, éneklő Vásárhelyi Vilma. — Szünet. Utánna: István vitéz, szavalja Földes Böske. Hiszek egy, éneklő Oszlászky István, Vásárhelyi Vilma és Gargalovits Aranka. Száll, száll... éneklő az ifjuság. Amikor megjönnek, szavalja Weisz Ilona. Részeg föld, éneklő Táborosky Árpád. Vörös Ördög, szavalja Grün Ilona. Amikor megjönnek, énekes színjáték két képben. Irta és a zenei részeket összeállította Saffár Kornél dr. Előadják: Vibner Rózsi, Véber Judit, Stangl Aranka, Gargalovits Aranka, Kajlich Erzsébet, Benevic Ferencz, Just Béla, Blum Margit, Visnyovszky István, Illek Mihály, Keszegh Lajos, Neumann Rezső, Roszipál Gusztáv, Dejcző János, Vondra Béla. — Az előadás fél kilencz órakor kezdődik. Helyárak: négy, három és két korona. Jegyek előreválthatók a dohányagyüzsdében és a Royal portásánál.

Hogy fest az „éhínség“. A „Berliner Tageblatt“ egyik utóbbi számában olvassuk a következő hírdetést: *Négyfogásos ebéd 2 márka 50 pfennig. Étlap f. hó 15-én vasárnap: Daraleves, sertéssült, főzelek burgonyával, csokoládétészta. Izletes Jókora adagok.* Ne tessék talán azt hinni, hogy ez a vendéglő Berlin valamely külvárosában húzódik meg. Távolról sem: „direkt am Bahnhof Bellevue,“ mint a hírdetés mondja. — Így fest a berlini éhínség. Kommentár: lásd a budapesti étlapokat.

Felvidéki Parcellázó és Gazdasági R. T. Nyitra.

Van szerencsénk t. részvényeseinket a folyó évi május hó 28-án délelőtt 11 órakor intézeti helyiségünkben tartandó

X. rendes közgyűlésre

ezennel tisztelteljesen meghívni. Napirend: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. A felügyelőbizottsági jelentés, évi mérleg előterjesztése. 3. Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére. 4. A nyereség felosztása iránti határozat hozatal. 5. A szavazatszedő és a hitelesítő bizottság megválasztása. 6. Az igazgatóság és felügyelőbizottság megválasztása. 7. Az alapszabályok 2. és 6. §-ának módosítása és esetleg beérkező indítványok. — Az igazgatóság és felügyelőbizottsági jelentések, valamint az azokhoz csatolt 1916. évre vonatkozó mérleg 8 nappal a közgyűlés elött az intézet helyiségében minden beiktatott részvényes által megtekinthetők. Azon t. cz. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni kívánják, szelvényekkel ellátott részvényeiket a közgyűlés elött legkésőbb 8 nappal az intézet pénztáránál térítvény mellett letenni tartoznak. Nyitra, 1917. évi május hó 10-én. Az igazgatóság.

Buza, valuta és egyebek

— Egy fürdővendég hozzászólása —

Pöstyén, május 21.

A napokban alkalmunk volt a fürdő egyik vendégével Hegyi doktorral, a kir. növénykísérleti és élettani intézet igazgatójával hosszabb beszélgetést folytatni a háborúnak kezdettől fogva egyik legfontosabb s legaktuálisabb problémájáról: az élelmézésről.

Hegyi dr., amellet hogy kiváló reprezentánsa a szakmájabeli tudománynak, egyik legalaposabb ismerője a háborus gazdasági kérdések egész komplexumának. Rendkívül érdekes, gyakorlati fejtegetéseit, melyek valóságos Kolombus tojása, a következőkadjuk vissza:

— A termésnek azt a részét, mely a belföldi tényleges szükséglet levonása után megmarad, át kell adni a szabad forgalomnak. A belföldi szükségletet a kormány — mondjuk 20 koronás áron — lerekvirálja, a többi szabad alku tárgya. Ausztria és Németország így is megkapná fölőslegünket, azzal a különbséggel, hogy az eddiginél magosabb árt fizetne érte. Végre is hol van az megírva, hogy mi olcsón adjuk a terményeinket, viszont drágán fizessük a behozott ipari cikkekét. A vázolt módon Magyarország lakossága sokkal olcsóbban fizetné a lisztet, mint eddig, valutánk tetemesen megjavulna, pénzünk értéke emelkedne és az egész vonalon megkezdődne a drágaság csökkenése.

Hegyi dr. fejtegetései oly tiszták és kézenfekvők, hogy azokat fölősleges kommentálni. Nagyszerű, okos, üdvös ideák. Sajnos azonban — bizonyos okoknál fogva — amelyekt a jelen viszonyok közt nem volna opportunus bolygatni — kevés kilátás van a kitünő terv megvalósítására.

Felvidéki Parcellázó és Gazdasági R. T.

Mérlegszámla

Vagyon. John Fowler Co. gyártmányú 9 garnitúra gözeke 362000. — Tartalékalkatrészek gözekekhez, stb. 41830.20. Műhelyfelszerelés 8548. 412378.20 Vágóhelyi kőbánya rendes nyomtávu iparvasútjával, mészgyár ipari és gyári felszerelésével és ingatlanaival 389960. — Lipótvári kavicsbánya kotrógéppel, rendes nyomtávu vasútjával és ingatlanaival 220493.50 Erzsébet-utí 17. sz. ház műhely és raktárhelyiségekkel 28000. — Eladatlan ingatlanok 148830.37 842274.07 Adások: határékos szántási díjak, termékadósk s különféle adózók fedezetel 218493.85 Váltók 73308.50 Penzkeszlet 16282.78 Értékpapírok (állami kötvények) 36697.50 Áru és egyéb készletek 136799.94 50158.57 1756234.84 Teher. Részvénytőke 6000.00. — Tartalékalapok: rendes tartalék 40000. — illetéktartalék 11966.25 az 1875. XXIV. t. c. 4. §-ának 6. pontja értelmében alakított adómentes tartalék értékesítése 21857.90 673824.15 Előadományok és forgalmányok 250079.57 Jelzálogkölcsönök 378657.59 Hitelezők 333282.45 Átmenő tételek 17835.24 Tiszta nyereség 102545.84 1756234.84

Nyereség- és veszteség-számla

Veszteség: Általános költség: irodai és utiköltség, hírdetési díjak és vegyes költségek 30951.62 Kamatok (ebből jelz. kölcsönkamatok 30693. 45) 53441.40 Adó 2382.85 Leírt tételek 11642.28 Tiszta nyereség 102545.84 200963.99 Nyereség: Utvállatból, birtokparcellázásokból, lipótvári kavicsbányából és vágóhelyi kőbányából 192778.70 Ingatlanok jövedelméből 6804.59 Értékpapír-kamatok 1380.70 200963.99 Nyitra, 1917. május hó 12-én. Az igazgatóság. Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. A felügyelő bizottság.

Pöstyéner Zeitung

Aus der Gesellschaft. Zu längerem Kuraufenthalte sind letzthin hier eingetroffen: Gräfin Victorisz. — Grundemann, Sternkreuzordensdame (Horócz), Benno Conte de Medici, Gabrielle Dobner von Dobenau (Baden bei Wien), Gräfin Camilla Arco (Gotschdorf), Theresia von Planck Planckburg (Wien), Graf Emil Dessewffy u. n. a.

Mehrere Professoren der Budapester Universität treffen Samstag abends unter Führung des Baron Alexander Korányi zum Pfingsttaufenhalt hier ein.

In der jüngsten Sitzung der Kurkommission wurde der Beschluss erbracht, die zur weiteren Entwicklung des Badeortes notwendigen, mit einem Vorschlag von 50000 Kronen festgesetzten Vorarbeiten noch während des Krieges in Angriff zu nehmen.

Eine neue Verbindung mit Wien wurde unserem Badeort von der Direktion der kön. ung. Staatsbahnen in Aussicht gestellt u. z. soll der Nachmittags-Personenzug bis Galánta geführt und dort sowohl nach Wien, als auch nach Budapest Anschluss finden. Als Gegenzug soll der Neunuhr-Personenzug wiedereingeführt werden.

Die Fähnriche und Kadetten werden zufolge eines vom Stationskommandanten Oberst von Chernel angeregten Beschlusses der Kurkommission, künftighin auch während der Sommersaison keine Kurtaxen zu entrichten haben.

Ein Schlussfest veranstalten die Schüler der hiesigen Bürgerschule Donnerstag den 24. d. abends halb neun Uhr im Kinotheater. Karten zu K 4.— 3.— und 2.— in der Grosstrafik (Kurhotel).

Kurfrequenz. Unser Badeort wurde vom 1. Oktober bis einschliesslich 20. Mai von insgesamt 5037 Fremden aufgesucht. Hievon entfallen auf das Offizierskorps 730, auf das bürgerliche Publikum 4307 Personen. Im Ausweise sind die rekonvaleszenten Mannschaften nicht enthalten.

In der nächsten Repräsentantensitzung wird, wie wir erfahren, Bade-direktor Lajos Winter den Antrag stellen, die Gemeinde möge zur Verwirklichung der Wasserleitungs und Kanalisationsfrage bei der Regierung wegen eines zinsfreien Amortisationsdarlehens in der Höhe von einer Million Kronen vorstellig werden.

Die Freiluftbühne, deren Errichtung im Kurpark geplant war, wurde von der Kurkommission aus Gründen der öffentlichen Ruhe und aus prinzipiellen Gründen nicht genehmigt.

Zeichnet Kriegsanleihe!

ELVESZETT

Csütörtökön delután az állomástól a parkig vezető úton elveszett egy ezüst ridikül, benne körülbelül 30 koronát tartalmazó pénztárcával, kis tükörrrel és egy pár keztyűvel. A becsületes megtaláló keretik a ridikült a Pöstyéni Újság kiadóhivatalában leadni, a 30 koronát jutalomképen megtarthatja. (620)

VERLOREN

Am Donnerstag nachmittags wurde am Wege vom Pöstyener Bahnhofe zum Parke ein silbernes Täschchen verloren, in demselben war eine Geldbörse mit cca K 30 ein kleiner Spiegel und ein paar Handschuhe. Der redliche Finder kann sich das Geld als Belohnung behalten und wird ersucht das Silbertäschchen in der Administration dieses Blattes abzugeben (620)

Dr. PAJOR SZANATÓRIUM
BUDAPEST VII., Szentkirály-utoza 14.
A PÖSTYÉNI ISZAP FÖLERAKATA

GYÓGYGYMNASZTIKA
ORTHOPEDIAI GYÓGYINTÉZET
SZÜLŐ- ES NOBETEG OSZTALY

Szallodai, kereskedelmi és alkalmi nyomtatványok, falragaszok szinnyomatok izléses kivitelben, mérsékelt árak mellett

FÖLDES

Ujság- és Nyomdavállalata
Pöstyén, Erzsébet-ut 29.
TELEFON 43.

Május 1-én
Megnyilt a

Pöstyéni Ujság

Hirlap- és
Könyvosztálya

a Pöstyéni Ujság
kiadó hivatalában

Erzsébet-ut 29. szám

:: TELEFON 43. ::

Milliók

használják

Köhögés

rekedtség, katarrhus, elnyálkásodás, görcs- és számarköhögés ellen, a

KAISER-féle
mellkaramellákat

a három fenyővel

6100

elismervény, illetve bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól biztosítják a biztos sikert.

Külsőleg csinos dobozokban igen izletes cukorka.

Egy csomag 20 és 40 fillér.
Egy doboz 60 fillér.

Kapható az összes gyógyszertárakban és a legtöbb drogériában, továbbá **Telegdi B. gyógyszertár Nagykosztolány**

Millionen

gebrauchen gegen

Husten

Heiserkeit, Katarrh, Verschleimung Krampf- u. Keuchhusten

Kaiser's Brust-Caramellen

mit den 3 Tannen

6100

not. begl. Zeugnisse von Aerzten und Privaten verbürgen den sicheren Erfolg.

Äusserst bekömmliche und wohlschmeckende Bonbons.

Packet 20 und 40 Heller. Dose, 60 Heller. Zu haben bei: **Josef Meth, Apoth. z. hl. Josef Pöstyén**
G. Emanuel Salvator-Apotheke Pöstyén, sowie bei Béla Telegdi, Apotheke Nagykosztolány

Kovald fest tisztit

Pöstyéni gyűjtőhely:

JAVORSZKY HERMIN,

női kalapüzlet, Erzsébet-út 8. szám

Pöstyéni Takarékpénztár R. T.

A Fördőszállóval szemben.

Főzdei megbízások. Értékpapírok, devisek es valuták eladása. Szelvények beváltása. Értékek megőrzése. Betétek jutányos feltételek mellett.

Pöstyéner Sparkassen A.-G.

vis-à-vis dem Kurhotel.

Abwicklung von Börsenordres. Verkauf von Wertpapieren, Devisen, Valuten. Einlösung v. Coupons. Aufbewahrung v. Effekten. Depos Einlagen zu den günstigsten Bedingungen.

FELVIDEKI PARCELLÁZÓ ES GAZDASÁGI BANK RESZVÉNYTÁRSASÁG : NYITRA.

Vásárol saját számlájára ingatlanokat parcellázás es egészbeni továbbadás céljából. Elfogad megőrzéseket parcellázások keresztülvitelére naszonr esesedes vagy meghatározott összeg fejében, birtokeladásokat es veteleket. Vásároizerdőterületeket kihasználásra vagy bármínemű épület-, mű- es tűzfát. Eivállal haszonberleteket alberleti joggal. Feivállal gőzekezesantásokat. Saját es bereit bánvái-óól szállit meder es zuzott kavicsot, építő homokot, coulet, termeskövet, asztalt- es betonanyagot. Ügynöki közbenjárás megállapodás szerint díjazva.

Részletes felvilágosításokkal készségesen szolgál a bank igazgatósága Nyitrán.